

MNV a ZO KSČ ve Frymburku věnují pozornost naší jednotce, pravidelně se zajímají o její činnost. Předešlým MNV je jednotka ná pomocna k zajištování úkolů na úseku bezpečnosti a silničního provozu.

- vl -

12. STRÁNKY Z HISTORIE ...

P R A N Y Ř

Během 16. století se zvětšily hospodářské a společenské rozdíly mezi jednotlivými evropskými státy. Byly způsobeny nerovnoměrným hospodářským vývojem. V Anglii, Nizozemí a Francii se začal uplatňovat kapitalistický výrobní způsob. V některých zemích výroba zboží převyšovala potřeby místního trhu a musela hledat odbyt mimo hranice země. Ze téměř státu zaostávala stará výrobní a obchodní střediska.

Tento rozvoj ohrozoval čím dál více feudální řád. Hospodářské zájmy většiny evropských států vedly na začátku 17. století k velmi složitým politickým poměrům. Vyhrocení hospodářských a společenských rozdílů vedlo ke vzniku třicetileté války (1618-1648). Strašlivé zpustošení našeho území dovršilo pobělohorský hospodářský a kulturní rozrak Čech. Na venkově zabíraly feudální vrchnosti opustěnou půdu, zvyšovaly roboty a utužovaly poddanské nevolnictví.

Vydatně při utužování nevolnictví pomáhala i tehdejší církev. Ve Frymburku je toho dokladem výstavba pranýře a přestavba kostela. Opat kláštera ze Schlaragu Martin Greising dal obnovit v letech 1649-1652 chrámovou lod, oltáře a věž. Přestavbu prováděl italský architekt Cipriano Neve. Hovoří o tom pamětní deska z červeného mramoru, zazděná nad severním vchodem kostela. Mezi kameníky, kteří obnovovali kostel, byl zřejmě i autor pranýře, na němž je vytěsnán letopočet 1651.

Pranýře byly většinou stavěny právě v polovině 17. století (po třicetileté válce) jako hroza pro poddané. Byl nástrojem protireformace a rekatolizace.

V Soupisu památek uměleckých a historických z roku 1921 Antonín Čechner na str. 62 píše: "Pranýř stojí na severní části náměstí v sadě. Na 3 kulatých stupních stojí hranolový trnož, 140 cm vysoký, na němž zvedá se 2,20 m vysoký pilíř s letopočtem 1651. Nad tím osmiboký hranol s krycí deskou 1,20 m vysoký, na níž seskupeno jest 5 lebek." Je zajímavé, že neuvidí přítomnost zvonku. Naš pranýř, podobně jako jiné jihočeské, jej má. Rovněž kresba pranýře od národního umělce Ladislava Stehlíka ve 3. dílu Země zamýšlené ho zachycuje.

Celý pranýř je vysoký asi 5,5 m. Až do roku 1884, kdy byl založen park, musel na ploše náměstí činit skutečně jako hroza provinilcům. Je i náměstíkou, k čemuž může vést nejednotnost a hospodářská slabost. K cizí nadvládě, podroběni, nesvobodě a pronásledování.

nár. umělec
Ladislav Stehlík
Země zamýšlená

MIUTY Z POZARNÍ OCHRANY

Vypalujete starou trávu?

Každoročně s příchodem jara se setkáváme se stejným úkazem. Objevuje se všude tam, kde rostla tráva a zůstala po ní jen vyschlá stébla a žlutlé drny. A právě pozůstatky starého travního porostu jsou odklízeny způsobem, který dělá starosti pozárníkům i ochráncům přírody. Jistě, starinu vypálit je jednodušší a méně namáhavé, než poctivě hráběmi celou plochu zbavit starého porostu. Pomáhá k tomu i přežívající názor, že popel z vypáleného trávníku je dobrým hnojivem. Konečně, koho by napadlo, že tato "metoda" zahradnické práce může vést k nejtragičtějším koncům... Ponechme stranou nesprávné názory a podívejme se blíže, k čemu vede vypalování staré trávy ve skutečnosti. Oheň sice starý porost

opravdu účinně zničí, jenže spolu s ním odumírají kořinky nového a přežívá jen odolný plevele. Ohrozeny jsou i keře a mladé stromky, u nichž poškození má za následek konec růstu a uhynutí. Pro život v přírodě má nesmírný význam i biologická rovnováha mezi různými druhy hmyzu a drobné živočišné. Vypalováním trávy narušíme tuto rovnováhu natolik, že trvá řadu let, než se vrátí do původního stavu. Doměnka, že popel dobrě zahrádnu pohnou, také neobstojí. Zdaleka neobsahuje ty látky, které trávník skutečně potřebuje a spáleným kořinkám nepomůže ani to nejjázracnější hnojivo na světě.

Na vypalování trávy pamatuji zákony o požární ochraně a o myslivosti a trestní zákoník nejen peněžitými pokutami, ale v případě obecného ohrožení i tresty odnětí svobody. Domníváme se však, že dříve, než nastoupí zákony, měl by zvítězit zdravý rozum.

co co

V měsíci květnu proběhnou okrsková kola soutěží požárních družstev. Tato soutěž se bude konat také v našem okrsku, mělo by se jí účastnit požární družstvo mužů, žen a družstvo Mladých požárníků. Jak to dopadne, budeme informovat v dalším čísle.

Na úseku brigádnické činnosti jsme k dnešnímu dni odpracovali na akci Z při výstavbě nákupního střediska 112 hodin a na technice a zařízení 106 hodin.

V měsíci dubnu jsme provedli protipožární kontroly v obytných domech a v malých provozovnách, které patří do správy MNV a OPBH. Během léta budeme postupně provádět protipožární kontroly ve všech chatách a rekreačních zařízeních.

- vd -

CO NOVÉHO V KLUBU SPORTOVNÍHO POTÁPĚNÍ ?

ZO Svazarmu ve Frymburku byl předán od 1.3. t.r. do majetku dům čp. 10 ve Frymburku (kde je zelenina, PNS, Aquafun). Dům má ve své správě Klub sportovního potápení a v současné době provádí předprojektovou přípravu celé přestavby tohoto domu. Po uvolnění prostor prodejny a skladů Jednotou v místě, kde je realizována prodej zeleniny, máme v úmyslu po sdružení prostředků s MNV vybudovat na dobré kulturní úrovni saunu s bazénkem, sprchy, relaxační místnost a velkou společenskou místnost (v prodejně zeleniny), kde budou moci občané odpočívat před odchodem z tohoto zařízení. Dále v suterénu už od letošního ledna pokusně zahájil svoji činnost šachový klub a připravuje se na zimní období i možnost stálé herny kulečníku a stolního tenisu i pro občany Frymburka. Bude vyřešeno i občerstvení při těchto hrách.

Aquafun Klub chce postupně v těchto prostorách ve spolupráci s SKZ zavést pravidelnou klubovou činnost s různorodým zaměřením nejen pro členy Svazarmu, ale i pro ostatní mládež z obce.

V roce 1988 máme v plánu již výrazně zlepšit vzhled objektu, zejména v zadní části, přizpůsobení jedné místnosti pro radiotechnický kroužek pod vedením L. Pospíšila a výřešení vytápení celého suterénu akumulačními kamny.

- boj -

OCHRANÁŘŮM PŘÍRODY DO VÍNKU

Spěchejme. Než nebe, rozrušené aerosoly nám spálí kůži a v máji nastane podzim. Než čap hladem zajde a poslední kos zahyne, když spolkne žížalou plnou chemikálií. Hajme stříbro vodních yln, než v posledním rybníku zdobou jen rozpadlé ulity na rozpraskaném dně. Každý návrat jara může být loučením, každé jaro odkladem. Každý rok studem nad tím, že jsme svou zemi, přírodu, sebe samé nebranili. Není tak těžké zajít zeptat se na MNV nebo přímo předsedy našeho Sazu ochránů přírody, jak byste i vy mohli pomoci. Neodkládejte to! Každý může pracovat, zúčastnit se, podle svých možností a schopností a zájmů.

- vp -

K MĚSÍCI LESŮ DODATEKEM.

V dubnu byl měsíc lesů. K tomu pář vět, stále platných, at je měsíc lesů oficielně kdykoliv.

Porazit vzrostlý strom trvá sotva půl hodiny. Než vyroste do plné krásy, uplynou celá desetiletí.

- vp -